

Спроможні громади — вирішальна мета реформ

Генеральний секретар Ради Європи містер Яглонд в своєму виступі, а далі й у своїх відповідях, на XXIX сесії Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи в рік 30-річчя прийняття Європейської хартії місцевого самоврядування наполегливо підкреслював те, що нема більш важливого завдання для України, аніж проведення децентралізації державного управління, територіальної організації влади, кардинального підняття рівню впливу громади як основної одиниці адміністративно-територіального устрою. Суть децентралізації полягає в передачі від імені Держави на місцевий рівень:

- повноважень;
- ресурсів;
- відповідальності.

Незважаючи на складність цього процесу, значно обмежений термін реалізації Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад" в перших 159 громадах, які пройшли процес об'єднання, проводяться перші вибори на принципах нової змістовної основи, будуючи підвалини української державності, пріоритетами якої є демократія, верховенство закону, захист права свобод громадян. Київщину в цьому складі представляє Калитянська об'єднана сільська територіальна громада. На жаль, до цього списку не змогли приєднатись Бучанська і Гостомельська громади, які отримали відповідні висновки, але не змогли реалізувати свої права з причини величезного супротиву противників реформ в Україні, які ніяк не хочуть зрозуміти, що альтернативи реформі не існує й українське суспільство, підкреслюю — саме українське громадянське суспільство, без сумніву, їх проведе! Чи є якісь перешкоди для динамічного продовження реформування територіальної організації влади? Принципових — жодних! Навіть відсутність прийнятих змін до Конституції України щодо децентралізації влади не є перешкодою для створення спроможних територіальних громад як основи основ. При будь-яких наступних варіантах реформи ця складова є однозначною і визначною. Звісно, для проведення реформи потрібно прийняти біля 80 законів, а для проведення усіх реформ України — більш як 500. Думаю, всім зрозуміло, що Україна на роздоріжжі й на початку реформування усіх сфер життєдіяльності. Чи є об'єднання і створення спроможних територіальних громад вершиною успіху і досягнень? Зовсім ні! Це лише початок шляху, який потрібно пройти громадам з метою вирішення надскладних проблем у системі послуг, економічного розвитку, створення сучасних робочих місць, удосконалення та створення інфраструктурних об'єктів в освіті, медицині, культурі, спорті, транспорті, комунальній сфері, дошкільного та позашкільного виховання, дозвілля, правопорядку. Дуже актуальна інформація щодо інвестиційної активізації. Вже в проекти допомоги підтримки нових громад від держави через Фонд регіонального розвитку передбачається вливання біля 1,4 млрд. грн та 380 млн. євро в рамках Європейського проекту Східного Партнерства. Але все ж таки з чого починати? Сучасна практика муніципального управління передбачає наступні перші кроки після обрання:

- формування робочих органів самоврядування (постійних комісій ради, апарату ради, виконавчого комітету, управління і відділів);
- проведення аналізу стану соціально-економічного розвитку й особливо бюджетів у 2015 році та формування вже загального плану розвитку і бюджету 2016 року;
- заслуховування керівників комунальних підприємств з відповідними кадровими змінами;
- створення антикорупційного середовища на рівні громади, прозорість і відкритість усіх процесів діяльності влади, запровадження розробки й прийняття партисипативного бюджету;
- організація системної співпраці з громадськими організаціями і об'єднаннями; створення громадської ради при голові громади;
- розробка та реалізація механізмів підзвітності, підконтрольності й відповідальності посадових осіб органів місцевого самоврядування;
- створення системи кадрової політики, формування резерву, навчання, підвищення кваліфікації, перекваліфікації для посадових осіб; запровадження методики мотивації, в тому числі кар'єрного росту для посадових осіб;
- створення фокус-груп із залученням соціально-активних мешканців із метою розробки, прийняття та реалізації важливих для життєдіяльності громади нормативних актів, а саме:

- 1) заходів щодо впровадження в систему муніципального менеджменту 12-ти європейських принципів ефективного управління "Добре врядування";
- 2) статуту територіальної громади (обов'язкова реєстрація в Мінюсти України);
- 3) Кодексу публічної етики;
- 4) створення плану розвитку територіальної громади з виділенням пріоритетів розвитку;
- 5) комплексної системи управління якістю послуг (стандарт ISO 9001).

Якщо зробити висновки до цієї частини, то треба зазначити, що місцеві лідери, місцева влада, сама громада повинні взяти відповідальність на себе за управління місцевими справами, а для цього потрібно навчатися сучасним методам і методам управління.

У цих питаннях допомогу готові надати різні інституції, в тому числі й Офіс реформ, Асоціація міст України, Мінрегіон, а також наші західні партнери. Саме для вирішення цих питань, з метою забезпечення максимальної підтримки реформи територіальної організації влади, нещодавно був підписаний Меморандум між Мінрегіоном України, представництвом Ради Європи в Україні та Асоціацією міст України.

В. П. УДОВИЧЕНКО,
керівник Офісу реформ у Київській області,
доктор економічних наук, професор,
лауреат Державної премії
в галузі науки і техніки